

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
FACULTATEA *ARTĂ MUZICALĂ*
DEPARTAMENTUL *MUZICOLOGIE, COMPOZIȚIE ȘI JAZZ*

HRISTINA BARBANOI

Limbajul armonic al sistemului diatonic

Suport de curs
pentru ciclul I Licență
la disciplina ***ARMONIA***

Programele de studii:

- 0215.1 Interpretare instrumentală (Instrumente cu taste – Pian,
Instrumente orchestrale, Instrumente populare,
Instrumente muzică ușoară și jazz)**
- 0215.2 Canto (Canto popular, Canto academic, Canto de estradă și jazz)**
- 0215.3 Dirijare (Dirijare corală)**
- 0114.12 Muzică**

Chișinău, 2023

Limbajul armonic al sistemului diatonic. Hristina Barbanoi, doctor în studiul artelor și cultur.

CZU 781.4(075.8)

B 29

Limbajul armonic al sistemului diatonic.

Suport de curs

Programele de studii:

0215.1 Interpretare instrumentală (Instrumente cu taste – Pian, Instrumente orchestrale,
Instrumente populare, Instrumente muzică ușoară și jazz)

0215.2 Canto (Canto popular, Canto academic, Canto de estradă și jazz)

0215.3 Dirijare (Dirijare corală)

0114.12 Muzică

Autor: **HRISTINA BARBANOI**, doctor în studiul artelor și culturologie,
lector universitar, Departamentul Muzicologie, Compoziție și Jazz

Redactor științific: **TATIANA BEREZOVICOVA**, doctor în studiul artelor,
profesor universitar, Maestru în Artă, Departamentul
Muzicologie, Compoziție și Jazz

Recenzenți: **SVETLANA ȚIRCUNOVA**, doctor în studiul artelor, profesor universitar,
Om Emerit, Departamentul Muzicologie, Compoziție și Jazz
DIANA BUNEA, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar,
Departamentul Muzicologie, Compoziție și Jazz

Aprobat și recomandat spre publicare de către Consiliul Științific al Academiei de Muzică,
Teatru și Arte Plastice din Republica Moldova, proces-verbal nr. 1 din 23.01.2023

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA
MOLDOVA

Barbanoi, Hristina.

Limbajul armonic al sistemului diatonic : Suport de curs : pentru ciclul 1 Licență la
disciplina *Armonia* / Hristina Barbanoi ; redactor științific: Tatiana Berezovicova ; Ministerul
Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Facultatea *Artă Muzicală* [et al.]. – Chișinău :
AMTAP, 2023. – 96 p. : n. muz.

Adnot. paral.: lb. rom., engl. – Bibliogr.: p. 95-96 (32 tit.). – [100] ex.

ISMN 979-0-3481-0081-4.

ISBN 978-9975-3597-2-6.

781.4(075.8)

B 29

© Hristina Barbanoi

© Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, 2023

CUPRINS

ADNOTARE.....	4
PRELIMINARIIL.....	5
TEMA 1: Introducere în Armonie. Noțiuni generale.....	7
TEMA 2: Acordurile. Clasificarea lor.....	10
TEMA 3: Aranjarea trisonului la 4 voci.....	13
TEMA 4: Înlănțuirea funcțiilor principale.....	16
TEMA 5: Mutarea acordurilor.....	19
TEMA 6: Saltul terțelor.....	21
TEMA 7: Cadența. Perioada. Propoziția. Cvartsextacordul de cadență.....	23
TEMA 8: Sextacordurile trisonurilor principale.....	27
TEMA 9: Salturile de prime, de cvinte, duble și mixte în înlănțuirea trisonurilor și sextacordurilor.....	31
TEMA 10: Cvartsextacordurile intermediare de trecere și auxiliare	34
TEMA 11: Septacordul de Dominantă (D₇) și răsturnările lui.....	41
TEMA 12: Salturile la rezolvarea lui D₇ și a răsturnărilor lui.....	46
TEMA 13: Sextacordul și trisonul treptei a II-a.....	49
TEMA 14: Acordurile modului major armonic.....	54
TEMA 15: Trisonul treptei a VI-a. Cadența întreruptă.....	57
TEMA 16: Septacordul treptei a II-a (SII₇) și răsturnările lui.....	62
TEMA 17: Septacordul treptei a VII-a (DVII₇) și răsturnările lui.....	67
TEMA 18: Nonacordul de Dominantă (D₉).....	75
TEMA 19: Acordurile grupului de Dominantă folosite mai rar (DVII₆, DTIII, D⁶, D₇⁶, D₉⁶, DVII₇⁴).....	78
TEMA 20: Acordurile modului minor natural. Tetracordul frigid.....	81
TEMA 21: Secvențele diatonice. Septacordurile secundare.....	87
BIBLIOGRAFIE.....	95

ADNOTARE

Limbajul armonic al sistemului diatonic este o lucrare metodico-didactică, concepută ca un Suport de curs la disciplina *Armonia*, destinată studenților ciclului I Licență de la programele de studii: *Interpretare instrumentală (Instrumente cu taste – Pian, Instrumente orchestrale, Instrumente populare, Instrumente muzică ușoară și jazz)*, *Canto (Canto popular, Canto academic și Canto de estradă și jazz)*, *Dirijare (Dirijare corală) și Muzică*.

Lucrarea prezintă temele din cadrul *sistemului diatonic* al cursului de *Armonie*. Scopul acestei lucrări este de a veni în ajutorul discipolilor interesați să descopere domeniul Armoniei în muzică. Pornind de la temele elementare, care explică principiile de construire a unui acord, până la tema *Secvențele diatonice*, lucrarea oferă informațiile necesare care vor ajuta la dezvoltarea abilităților: de a realiza analize armonice, de a interpreta la pian succesiuni de acorduri, precum și de a realiza armonizări ale melodiilor.

Cuvinte-cheie: *Armonie, armonizări, acorduri, succesiuni de acorduri, analiză armonică, sistem diatonic*

ANNOTATION

The harmonic language of the diatonic system is a methodological-didactic work, designed as a course support at *Harmony* discipline, intended for the 1st cycle License students from the study programs: *Instrumental performance (Key instruments – Piano, Orchestral Instruments, Folk Instruments and Light music and Jazz Instruments)*, *Singing (Popular Singing, Academic Singing and Pop and Jazz Singing)*, *Conducting (Choral conducting) and Music*.

This paper presents the themes from the *diatonic system* of *Harmony* course. The purpose of this work is to come to the aid of the disciples interested in discovering the field of the Harmony in music. Starting with the elementary themes, which explain the principles of building an accord, till the chapter *The Diatonic sequences*, this work provides the necessary information which will help in developing such skills as: to realize harmonic analyses, to play chord sequences on the piano, also to make harmonisations of melodies.

Keywords: *Harmony, harmonisations, accords, chord sequences, harmonic analyse, diatonic system*

PRELIMINARII

În complexul disciplinelor muzical-teoretice, *Armonia* are un rol deosebit de important pentru comprehensiunea conținutului creației muzicale, cu descoperirea logicii armonice și a posibilităților de expresivitate și coloristice ale armoniei, manifestate divers în decursul evoluției artei muzicale.

Limbaajul armonic s-a cristalizat în muzica clasicilor vienezi și a evoluat ulterior spre o îmbogățire considerabilă a verticalei armonice în epocile succesoare clasicismului.

Conținutul suportului de curs *Limbaajul armonic al sistemului diatonic* va contribui la formarea unor competențe profesionale, precum:

- Capacitatea de a analiza creațiile muzicale, apreciind structura acordurilor, legăturile funcționale dintre ele, procesele dezvoltării tonal-armonice;
- Capacitatea de a interpreta la pian variate combinații de acorduri în succesiuni;
- Capacitatea de a armoniza melodii, în conformitate cu temele care sunt studiate treptat.

Așadar, deși, de la o temă la alta, principalele forme de activitate în cadrul cursului de *Armonie* rămân aceleași – analiza armonică, interpretarea succesiunilor de acorduri la pian și armonizarea melodiilor – totuși, gradul de complexitate de la o temă la alta este în creștere.

Cunoștințele acumulate și abilitățile formate în cadrul cursului de *Armonie*, vor putea fi, ulterior, integrate în procesul educațional general modern; în evaluarea corectă a creațiilor muzicale, din punct de vedere al mijloacelor armonice; precum și prin promovarea valorilor muzicale în cadrul activităților didactice și din societate.

E de menționat faptul că acest suport de curs a fost elaborat în baza studierii cărților marilor teoreticieni ruși, precum: I. Dubovskii, S. Evseev, I. Sposobin, V. Sokolov, V. Berkov, A. Stepanov, S. Grigoriev, G. Katuar,

Limbaajul armonic al sistemului diatonic. Hristina Barbanoi, doctor în studiul artelor și cultur.

Iu. Tiulin, N. Privano, A. Miasoedov, T. Müller, E. Abîzova, T. Berșadskaia, N. Rimski-Korsakov și alții, și vine să acopere necesitatea unei lucrări metodico-didactice în limba română.

Lucrarea metodico-didactică – *Limbaajul armonic al sistemului diatonic* – va fi de un real folos elevilor și studenților și le va facilita procesul de instruire la această disciplină, care, de altfel, în complexul obiectelor muzical-teoretice de la ciclul I Licență, are statutul de disciplină fundamentală și obligatorie. Iar o temeinică însușire a temelor din *sistemul diatonic*, va servi drept o bază solidă pentru reușita în însușirea temelor *sistemului cromatic* din cadrul cursului de *Armonie*.

Deși lucrarea de față este concepută pentru studenții ciclului I Licență, de la diferite programe de studii ale Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, ea poate servi drept suport la disciplina *Armonia* și pentru elevii instituțiilor preuniversitare cu profil muzical din țară, precum: liceele de muzică, colegiile (de arte/de muzică), centrul de excelență în educație artistică, inclusiv pentru pregătirea susținerii probei la *Armonie* din cadrul examenului de Bacalaureat Arte (profil Muzică).